

Kunnanhallitus	§ 186	04.11.2013
Kunnanvaltuusto	§ 58	11.11.2013

Kuntarakenneuudistukseen liittyvään kyselyyn vastaaminen

203/0/2013

Kunnanhallitus 04.11.2013 § 186

Kuntarakennelaki on tullut voimaan 1.7.2013 ja lakiin sisältyy säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspennoista, selvitysalueen määritymisestä ja niistä poikkeamisesta sekä kuntien yhdistymisen taloudellisesta tuesta.

Valtiovarainministeriö ilmoittaa 2.9.2013 päivätyllä kirjeellään, että kuntien tulee ilmoittaa ministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää kuntien yhdistymistä. Kunnan vastauksen tulee perustua kunnan- tai kaupunginvaltuuston päätökseen. Kuntarakennelain selvittämisvelvoite koskee kaikkia Keski-Karjalan kuntia laissa määritellyillä palvelu- ja talousperusteilla.

Kiteen kaupunginhallitus kutsui Rääkkylän ja Tohmajärven kuntien edustajat neuvotteluun kuntarakennelain mukaisen selvitysvelvoitteen toteuttamisesta Keski-Karjalan alueella. Neuvottelu pidettiin 15. päivä lokakuuta 2013 Kiteellä.

Tuossa neuvottelussa kuntien edustajat sopivat, että ko. asian käsittely valmistellaan kuntajohtajien toimesta ja esitys tuodaan kunnanhallitusten kautta valtuustoille päätettäväksi. Mikäli kunnat eivät pääse yhteisymmärrykseen selvitysalueesta tai eivät hae/saa poikkeamispäätöstä valtiovarainministeriöstä, ministeriö voi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen ministeriön toimesta.

Kuntarakennelain mukaisten selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika päättyy kuusi kuukautta sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki (sote-järjestämislaki) on hyväksytty eduskunnassa. Sote-järjestämislakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2014. Käytännössä selvitysten ja niiden pohjalta tehtävät päätösten takaraja on vuoden 2014 lopulla.

Valtiovarainministeriön kunnille osoittamassa kirjeessä korostetaan, että yhdistymisselvityksen tulee pohjautua riittävän laajaan valmisteluun ja tuoda esille kuntien päätöksenteon pohjaksi erityisesti yhdistymisellä saavutettavat edut ja haitat. Laissa säädetään yhdistymisselvityksen tavoitteesta ja vähimmäissisällöstä.

Kuntarakennelain 15 §:n mukaisen selvityksen tekemiseen on mahdollisuus hakea tukea valtiolta. Avustusta on saatavissa enintään 50 000 euroa selvitystä kohden. Avustuksen määrässä otetaan huomioon selvitysalueen ja selvityksen laajuus. Vuoden 2013 hakuaika päättyy 30.11.2013. Avustusta voi hakea vaihtoehtoisesti myös vuonna 2014.

Kyselyssä vastataan seuraaviin kysymyksiin:

1. Kunta

2. Kuntanumero
3. Maakunta/ Landskap:
4. Minkä kunnan tai kuntien kanssa kuntanne selvittää kuntien yhdistymistä? Merkitkää listaan ensisijaisen selvitysalueenne kunnat
5. Ovatko kunnat päättäneet selvitysalueesta yhteneväisesti?
6. Miltä osin kuntien päätökset selvitysalueesta poikkeavat toisistaan?
7. Onko kunnallanne muita vaihtoehtoisia selvitysalueita, jos on, niin mikä kunnan tai kuntien kanssa?
8. Täyttääkö ilmoittamanne ensisijainen selvitysalue kuntarakennelain 4 §:n mukaiset kuntajaon muuttamisen edellytykset sekä 4 c §:n (palveluperuste), 4 d §:n 3 momentin (työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti- ja yhdyskuntarakennepuusteet), ja jos kyseessä on 4 e §:ssä mainittu kunta (Helsingin metropolialue), mainitun pykälän mukaiset selvitysalueita koskevat perusteet (ks. pykäläliite)?
9. Aikooko kuntanne hakea poikkeusta selvityspuusteiden osoittamasta selvitysalueesta erillisellä hakulomakkeella?
10. Yhteysenkilönne yhteystiedot.

Rääkkylän kunnan selkeä kanta kuntarakennemuudistukseen on pysyä jatkossakin itsenäisenä kuntana ja tarjota kuntalaisille laadukkaat peruspalvelut lähellä kuntalaisia.

Jos Rääkkylä veloitetaan tekemään kuntaliitosselvityksiä, niin kunta katsoo, että mahdollisia selvityksiä tulee tehdä sekä Kiteen (Keski-Karjalan) että Joensuun suuntaan. Tilaajan (veloittajan) tulee vastata kaikista selvitykseen liittyvistä kuluista. Rääkkylän kunta käyttää rahaa mieluummin laadukkaiden peruspalveluiden tuottamiseen ja kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseen.

Valmistelija: vs. kunnanjohtaja Teemu Kejonen, 040 105 3013

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Kunnanjohtaja esitti päätösehdotuksenaan, että kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Rääkkylän kunta hakee poikkeamista kuntarakennelain mukaisesta selvitysalueesta eikä osallistu rakennelaisissa määriteltyihin selvityksiin.

Kunnanjohtajan esittämä päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanvaltuusto § 58

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kunnanhallituksen esityksen ja esityksen perustelut.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 186
§ 58

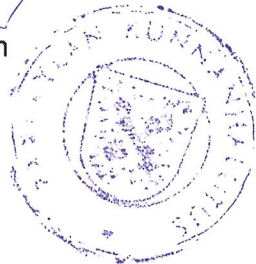
04.11.2013
11.11.2013

13.11.2013 tarkastetusta ja 13.11.2013 nähtävillä olleesta pöytäkirjastaotteen oikeaksi todistaa:

Rääkkylässä 2.12.2013

Salme Soininen
hallintosihteeri

Rääkkylän kunta hakee poikkeamista kuntarakennelain mukaisesta selvitysalueesta eikä osallistu rakennelaisissa määriteltyihin selvityksiin seuraavilla perusteilla:

Toimivat ja laadukkaat peruspalvelut (ml. perusterveydenhuolto): Rääkkylän kunta tuottaa omana tuotantona ja yhteistyökumppaneiden kanssa toimivat ja laadukkaat peruspalvelut. Kunta on tuonut sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen uuden ja innovatiivisen pienen kuntaan sopivan kokonaisratkaisun, jolla on turvattu lähipalvelut kuntalaisille. Kuntakohtainen ratkaisu on mahdollistanut hyvän yhteistyön sosiaali- ja terveystoimen ja muiden kunnan hallintoalojen sekä ns. kolmannen sektorin välillä. Rääkkylä tuottaa järjestelyllä hyvät ja toimivat perusterveydenhuollon palvelut kuntalaisille laadukkaasti, tehokkaasti ja selvästi aiempia järjestelyjä edullisemmin. Korkea asiakastyytyväisyys (THL:n mittauksen mukaan Rääkkylässä ovat Suomen tyytyväisimmät asiakkaat) osoittaa, että tällä järjestämistavalla kuntalaiset saavat laadukasta palvelua, ilman pitkiä jonotusaikoja.

Nykyisellä mallilla kunta on myös onnistunut pienentämään erikoissairaanhoidon menojaan. Rääkkylän-mallista on otettu mallia jo muutamissa kunnissa Suomessa ja siitä olisi syytä ottaa mallia laajemminkin Suomessa palveluita järjestettäessä. On tulevaisuutta järjestää kunnan SOTE-palveluita yhdessä ulkopuolisten palveluntuottajien kanssa. Rääkkylä tuottaa itse ja yhteistyössä myös muut kunnan lakisääteiset peruspalvelut kuntalaisille laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Kunnassa on toimivat sosiaali-, terveys-, sivistys-, vapaa-aika- ja yhdyskuntapalvelut. Kunta katsoo, että jos se pakotetaan selvitysten kautta pakkoliitoksiin, asukkaiden palvelut siirtyvät kauemmas ja palvelutaso alenee.

Vakaa kuntatalous: Rääkkylän kunta on tasapainottanut taloutensa. Viimeiset kolme tilinpäätöstä ovat olleet ylijäämäisiä. Kunnan talous on vakaa ja nykyisellä mallilla kunta pystyy vastaamaan palvelutuotannostaan tehokkaimmin itsenäisenä kuntana. Kunnalla oli vuoden 2011 tilinpäätöksessä kattamattomia alijäämiä yli selvitysvelvoitteen raja-arvon (taseen kertynyttä alijäämää >500 €/asukas vuonna 2011). Vuoden 2012 tilinpäätöksessä alijäämä alitti raja-arvon 500 €/asukas, ollen 494,42 €/asukas. Näin ollen talousperuste, joka velvoittaisi kunnan selvityksiin, ei enää täyty.

Rääkkylän kunta kykenee turvaamaan jatkossakin kuntalaisilleen laadukkaat peruspalvelut, jos valmisteilla oleva valtionosuusjärjestelmä ei vie pohjaa sen palvelutuotannolta. Kuntien toimintaedellytykset on turvattava tarkoituksenmukaisella, kuntien erityisolosuhteet huomioivalla valtionosuusuudistuksella. Valtionosuuden perusteena täytyy olla väestömäärä ja –rakenne sekä palvelutarpeet. Ne eivät muutu kuntarajoja siirtämällä. Valtionosuusjärjestelmä on tarkoitettu peruspalvelujen turvaamiseen, valtio-osuuden käyttö kuntarakenteen muokkaamis- sekä ohjailutarkoituksiin on perustuslain vastaista asettaessaan kansalaiset epätasa-arvoiseen asemaan.

Syrjäisyys: yhtenä poikkeamisperusteena oleva ns. syrjäisyystekijä ei ota nykyisellään huomioon tosiasiallisia maantieteellisiä olosuhteita. Rääkkylä ei laskentamallien mukaan kuulu ns. alempiin syrjäisyysluokkiin, koska Rääkkylän keskustan ”vaikutuspiiriin” lasketaan Joensuun ruutukaava-alue ottamatta huomioon, että etäisyys sinne on 33 km linnuntietä myöten, laajan vesistön yli. Jos etäisyys laskettaisiin maanteitse (62 km), kuuluisi Rääkkylä syrjäisyystekijän mukaan poikkeamismahdollisuuksien piiriin. Lisäksi Rääkkylän osalta on huomioitava, että kunta on vesistöjen pirstoma ja taajama-asteeltaan Manner-Suomen kunnista alhaisin. Matkaa naapurikuntakeskuksiin on 40 km tai enemmän. Yhteistä maarajaa naapurikuntien kanssa on vain 12 km! Olosuhteemme ovat poikkeukselliset, mikä aiheuttaa palvelutuotannolle omat vaikeutensa, jotka eivät ratkea etäännyttämällä palvelut suurempiin keskuksiin. Pitkien etäisyyksien ja syrjäisyyden vuoksi lähipalvelut on turvattava Rääkkylässä myös jatkossa. Poikkeamiskriteereissä syrjäisyyttä tulee mitata tosiasiallisesti teitä pitkin, ei keinotekoisesti linnunteitse.

Työssäkäyntialue/aluerakenne: Kunta- ja palvelurakenteita uudistettaessa pyritään mahdollisimman luonteviin asiointi- ja työssäkäyntialueisiin sekä luontaiseen aluerakenteeseen. Rääkkylässä asiointi ja kanssakäyminen on perinteisesti suuntautunut moneen eri kuntaan. Joensuu on työssäkäynnin, kauppaa-asiointin ja koulutuksen kannalta selvä valtasuunta. Tilastokeskuksen 2012 luokituksessa Rääkkylä kuuluu Joensuun työssäkäyntialueeseen. Myös Kiteen ja Liperin suunta ovat tärkeitä. Rääkkylä on ns. monisuuntautunut – yhtä ainoaa suuntaa ei voida osoittaa. Siksi Rääkkylän kunnan kannalta lisääntyvien kuntien välisten yhteistyömahdollisuuksien tulee suuntautua eri suuntiin. Kunnan itsenäisyys ja yhteistyö lähikuntien kanssa sekä maakunnallisella tasolla on Rääkkylän kannalta paras vaihtoehto.

Laajakaista-hanke: Rääkkylään on osuuskuntamallilla toteutettu laajakaistaratkaistu. Se luo valmiudet tietotekniikan laajamittaiseen hyödyntämiseen palvelutuotannossa ja muissa laajakaistaa hyödyntävissä yhteyksissä. Laajakaista-hanketta on toteutettu vuosina 2012–2013. Verkko valmistuu koko laajuudessaan alkuvuodesta 2014. Laajakaista-hanke on tärkeä hanke Rääkkylälle (kustannusarvio 4,5 M€). Se tarjoaa lähes rajattomat tulevaisuuden kehittämismahdollisuudet. Rääkkylä on kuntien etujoukossa pyrkinyt turvaamaan laajakaistayhteydet kuntaan. Laajakaistan ympärille on suunnitelmassa synnyttää Rääkkylässä uutta osaamista, uusia työpaikkoja ja etätyömahdollisuuksia, uusia palveluita sekä monia laajakaistasta seuraavia muita positiivisia kerrannais- ja seurannaisvaikutuksia. Hanke tuo suuria mahdollisuuksia mm.

SOTE-palveluiden järjestämiseen ja kustannussäästöihin. Osuuskunnassa on jäseniä jo 850 kappaletta. Tavoitteena on 1100 jäsentä, joka on lähes puolet kunnan asukkaista. Liittymätavoite on 1200 kappaletta.